

1 Samenvattend overzicht van het artikel

Niet alleen Covid 19, ook oorlogen, klimaatopwarming, racisme, enz... baren ons zorgen. Anderzijds is er heel veel engagement. Hoe als christen daarmee omgaan?

a Hoopvol naar de werkelijkheid kijken**Hoop is des mensen...**

"De morgen komt, ook al is het nog nacht." Steeds weer blijven mensen hopen.

Vaclav Havel: *"Hoop is de zekerheid dat iets zinvol is, onafhankelijk van de afloop, afgezien van het resultaat."* Godfried Danneels: *"Hopen is de deugd die de tijd weet te integreren."* He t's de kikker die in een emmer melk terecht kwam en zodanig spartelt tot hij boter onder zich voelt... Hoop overstijgt optimisme of pessimisme: er is een soort basiswelwillendheid.

Hoop is een goddelijke deugd

Die basiswelwillendheid berust op een Persoon, op God in wie wij bewegen en zijn. Hij blijft ons trouw: verleden, heden en toekomst houdt Hij samen in welwillendheid. Zijn wereld, zijn mensen gaan Hem ter harte. *"Wat geen oog heeft gezien, ... en in geen mensenhart is opgekomen, dat heeft God bereid voor wie Hem liefhebben."* (1 Kor. 2.9).

Hopen en vragen

God verschijnt in de Bijbel niet als een antwoordapparaat. Ook niet als Jezus op het kruis het uitschreeuwt. Wel is beloofd dat Hij aanwezig blijft bij al wat er gebeurt: *"Ik zal er zijn voor u"* (brandend braambos). Daarom mogen wij vragen. Bidden voedt de hoop. *'Ik klamp mij vast aan Jou. Verhaast de dag van Jouw gerechtigheid.'* (Oosterhuis) *"Breng ons thuis"* (Ps. 126).

b Dankbaar naar de werkelijkheid kijken

De kern van de Paasboodschap (cf. De Emmaüsgangers) is: de liefde is sterker dan de dood. Vanuit die overtuiging naar de werkelijkheid kijken verandert ze totaal. Het treft ons hoe zoveel als geschenk op ons af komt: de natuur, schoonheid, mensen als 'engelen': amor, caritas en eros. Arbeid is zichtbaar gemaakte liefde. *"Alles wat ten goede is, alles wat bijdraagt tot iets meer recht en vrede voor iets meer mensen, noem ik liefde."* (Oosterhuis). De kleine goedheid wint nooit, maar wordt nooit overwonnen!

c Wat zou dat voor ons kunnen betekenen?

Hopen en danken helpen ons om elke goede daad positief te waarderen, behoeden ons voor ontmoediging, fatalisme en onverschilligheid. Geworteld in God vinden we in alle omstandigheden 'vaste grond'. Kracht opdoen, contact opnemen met de Geest die ons innerlijk kan vernieuwen is de weg naar binnen gaan. De Amerikaanse boerenleider, Cesar Chavez, strijder voor de rechten van arme Mexicaanse immigranten vond in gebed kracht om te revolteren. Etty Hillesum, omgekomen als Joodse in Auschwitz schreef in haar dagboek: *"Ik vind het leven mooi en voel mij vrij."* Will Tura zingt: *"Hoop doet leven"*. Als leraar gaf Joris deze dubbele boodschap mee: *"Zij wisten niet dat het onmogelijk was, daarom hebben zij het maar gedaan."* En *"Au delà de l'espoir il y a de l'espérance"*. Charles Péguy schreef zijn mooie tekst over de hoop: het kleine zusje.... dat ons zegt: En toch!"

2 Methodische aanwijzingen

Hopelijk kunnen we weer met de groep samenkomen en kunnen de vragen ter overweging' een persoonlijk gekleurde uitwisseling tot stand brengen. Is dit niet het geval, dan kan je naast de vragen ter overweging mogelijk eens proberen 'jouw gebed van hoop en dank' te schrijven. Kan het naar iedereen doorgestuurd worden van je groep? Misschien begin je je (persoonlijke) sessie met op je computer het lied van Wil Tura te beluisteren: *Hoop doet leven*. Een mooie opname uit 1993 vind je op <https://www.youtube.com/watch?v=YKgids1kR6M>. Ik geef verder een bedenking over 'hoop' in een lezersbrief verschenen en verder een bijdrage uit Kerknet over 'perspectief' in tijden van corona.

3 Een lezersbrief over 'hoop'

Een lezersbrief uit De Standaard van 22 febr. 2021 (in reactie op een column die op 18-02-2021 verscheen. De bijdrage waarop deze brief reageert kun je raadplegen op **bijlage 2**: zie webstek Adem_tocht.

Hoop

In haar column met de titel '*Hoop neemt een loopje met je denken*' laat filosoof Tinneke Beeckman weten dat ze niet rekent op een goddelijke kracht (18 februari). De handelende mens, de daadkracht, een scherpe gerichtheid op het hier en nu moeten de job klaren. Ze begint met 'In donkere tijden lijkt hoop een belangrijk middel om de duisternis door te komen'. Al snel veegt ze 'het theologische perspectief' van tafel. De boodschap van de column kwam op mij over als: hoop is passief, handelen is actief, actief is goed, passief slecht. Waarom haalt de filosoof in deze donkere tijden het christelijke geloof en de hoop onderuit?

In 2007 heeft paus Benedictus de encycliek *Spe salvi* geschreven, over de christelijke hoop. In een 50-tal pagina's legt hij het geloof in een liefdevolle God en de christelijke hoop uit. Hij begint met: 'De "verlossing", het heil, is er volgens het christelijk geloof niet zonder meer. Verlossing is ons gegeven in de zin dat ons hoop geschonken is, een betrouwbare hoop, van waaruit wij ons heden aankunnen: het heden, ook het moeilijke heden, kan geleefd en aanvaard worden, als het naar een doel leidt en als wij zeker kunnen zijn van dat doel, als dat doel zo groot is dat het de in-spanning van de weg rechtvaardigt.'

Het verschil met de lichtzinnigheid van 'actief goed, passief slecht' is groot. Doordat we vandaag door de pandemie zo weinig contact met elkaar hebben, beseffen we nog niet goed hoeveel ellende dit virus veroorzaakt heeft. Indien we meer tijd hadden om bij te praten, zouden we het wél weten: de slachtoffers (zonder afscheid te kunnen nemen), de zelfdodingen, de relatieproblemen, de vereenzaming, de achterstand op school, faillissementen, geldproblemen ... We zitten diep in de problemen.

'When you're down on your knees, with nothing left to seil, try digging a little deeper in the well', zingen Ben Harper and The blind boys of Alabama. Als je op je knieën zit en je hebt geen praatjes meer, geen excuses meer, je ziet geen uitweg meer, je kan je er niet meer uit lullen ... dan moet je diep gaan in je bron, in de bron

van je leven. *Spe salvi* 'over de christelijke hoop' is diep gaan, héél diep gaan. En dat is wat we vandaag nodig hebben.

4 Over 'perspectief' van Kolet Janssen op Kerknet (27-02-2021)

We zijn het meer dan beu (*bedoeld is de beperkingen bij corona*), al weten we dat klagen niet helpt. Maar regelmatig een potje zeuren kan ook wel eens deugd doen. Het probleem is dat het soms moeilijk is om daar weer tijdig mee te stoppen. Gelukkig heb ik een vriendin die met twee voeten op de grond staat.

'Natuurlijk houden we dat nog vol', zegt (Kolet Janssen) beslist. 'Het ziet er toch niet zo slecht uit allemaal? Er zijn vaccins, er zijn vaccinatiecentra en er is een strategie. Het is gewoon een kwestie van tijd. Er zijn toch veel ergere dingen?'

Perspectief is niet iets dat je van iemand anders kunt krijgen.

We kunnen alleen zelf voor perspectief zorgen. En in onze meer redelijke momenten, beseffen we ook dat er uiteindelijk een goede afloop zal zijn. Dat het erop aan komt om het samen zo goed mogelijk vol te houden tot die tijd. Dat kan alleen als we niet allemaal tegelijk de moed opgeven. Zodat we elkaar kunnen blijven oppeppen en meentrekken, zo lang het nodig is.

Er zijn nog andere perspectieven waar we al heel lang op wachten. Op een wereld vol vrede en rechtvaardigheid bijvoorbeeld. Ook die komt slechts stapje voor stapje dichterbij. Af en toe lijkt het zelfs helemaal de foute kant op te gaan. En toch laten we de hoop nooit los. Als we dat perspectief al tweeduizend jaar kunnen vasthouden, moeten die paar coronamaanden ook nog wel lukken.

Of zoals het in het boek Openbaring staat: 'God zal alle tranen uit hun ogen wissen. Er zal geen dood meer zijn, geen jammerklacht, geen pijn, want wat er eerst was is voorbij.' (Op. 21,4)

Als perspectief kan dat tellen.

5 Suggesties voor een bezinnend gebedsmoment

5.1 Beluister het lied 'One day' waaruit zoveel hoop en perspectief spreekt.

Het lied 'One Day' is een bijzonder lied. Het is ingezongen door 3000 christenen, joden en moslims in Haifa (Israël) op 14 febr. 2018..

Zoals we weten zijn er in de wereld heel veel conflicten waarin deze godsdiensten tegen elkaar worden uitgespeeld. In het lied 'One Day' wordt de hoop en het geloof uitgezongen dat op een dag er geen oorlogen meer zullen zijn en dat de mensenkinderen onbezorgd zullen kunnen spelen met elkaar. Dit lied is een zaad van hoop.

(Onderstaande link kopiëren en inplakken in Google – advertentie overslaan)

https://www.youtube.com/watch?v=XqvKDCP5-xE&feature=emb_log

One day!

*Sometimes I lay
under the moon
And thank God I'm breathing
Then I pray
don't take me soon
cause I am here for a reason.*

*Sometimes in my tears I drown
But I never let it get me down
So when negativity surrounds
I know some day it'll all turn around
because...*

*All my life I've been waiting for
I've been praying for
For the people to say
That we don't wanna fight no more*

*There will be no more wars
And our children will play*

One day!

*One day this all will change
Treat people the same
Stop with the violence
Down with the hate
One day we'll all be free
And proud to be
Under the same sun
Singing songs of freedom like...*

STOP!

One day...

Tomorrow the day will come!

5.2 Een hoopvolle en dankbare tekst uit het evangelie van Marcus 4, 26-29

In die tijd zei Jezus tegen zijn leerlingen:

"Het gaat met het Rijk Gods als met een man die zijn land bezaait;
hij slaapt en staat op, 's nachts en overdag
en onderwijl kiemt het zaad en schiet op,
maar hij weet niet hoe.

Uit eigen kracht brengt de aarde vruchten voort,
eerst de groene halm, dan de aar,
dan het volgroeide graan in de aar.
Zodra de vrucht het toelaat,
slaait hij er de sikkel in,
want het is tijd voor de oogst."

5.3 Bezinningstekst (uit de webstek Thomas over Hoop)

Hoop is een grondhouding.
Een krachtige motor.
Een zaadje diep in ons geplant.
Zomaar cadeau gekregen.
Zonder water en meststof
kan het evenwel niet.
Je moet het voeden.
Wacht dan geduldig tot het ontkiemt
en vanzelf groeit,
terwijl je 'slaapt'.
Hoop is *vertrouwen* in jezelf,
in je medemensen, in de wereld,

in God, in toekomst.
Hand in hand gaat ze
met geloof en liefde.
Hoop verbindt,
ze werkt aanstekelijk.
Ze is bron van vergeving,
basis van veerkracht en draagkracht.
Ze doet je lachen, uitkijken,
liefhebben,
scheppen, herbeginnen en volhouden.
Ze tilt je op tot ongekende hoogten.
Hoop doet leven.

5.4 Gebed om geloof, hoop en liefde

*De apostel Paulus schrijft:
"Dit zijn de grote drie: geloof, hoop en liefde."*

*Geloof, hoop en liefde:
drie gaven en drie opgaven.*

Wij bidden tot God, die wij onze Vader mogen noemen:

Vader,
geloven in onszelf, in anderen en in U:
het is een lange zoektocht, met vallen en opstaan.
Kom ons tegemoet wanneer ongelooft ons parten speelt.

Vader,
hopen op de goedheid van de mens,
de vreugde van het leven,
uw woorden van eeuwig leven:
het is soms hopen tegen beter weten in.
Schenk ons uw Geest
en laat de waakvlam van de hoop altijd in ons hart branden.

Vader,
een hart vol liefde, voor onszelf, voor anderen en voor U:
het is uw en onze droom.
Leer ons beminnen met oneindige liefde,
schenken ons uw liefde.

Vader, dit is ons diepste verlangen:
dat wij mensen mogen zijn van geloof, hoop en liefde,
naar het voorbeeld van uw zoon, onze broeder: Jezus Christus. Amen.

5.5 Indien je wens kan je tot slot het prachtige lied *Geest van hierboven in de alternatieve versie met Stef Bos (2019) en het jongerenkoor Samen op weg* beluisteren.

De tekst ervan vind je op een bijlage bij de maand april (vorige maand).
(Onderstaande link kopiëren en inplakken in Google).

https://www.youtube.com/watch?v=LFc24RGqX24&feature=emb_logo

Aan- en opmerkingen aan guido.debonnet@skynet.be